

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

[Lectio XIV. Bipartita. Hic es qui venit per aquam & sanguinem Iesus
Christus; non in aqua selum. sed in|aqua & sanguine I. Ioan. 5.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

- 6. *Quinque Torecularia, vel Cellaria, è quibus videntur ferventes amoris omnibus propinacur ad spem Rubicundo.*
- 7. *Quinque Vbera, lacte semper plena pro parvulis.*
- 8. *Quinque Propugnacula, in quibus protegentur contra omnes inultus hostis milites timidi.*
- 9. *Quinque Foramina Petra mystica, quæ sunt refugium Herinacis, vel Columbis. Ibi ergo constituimus mansorem nostram per frequentem meditationem; ibi oremus, ibi quiescamus, ibi adoremus, ibi fugamus, ibi os aperiamus & attrahamus spiritum, ibi protegamur, ibi vivamus; ibi moriamur.*

De aqua & sanguine Christi ex latere profusis. PARS I.

LECTIO XIV. BIPARTITA.

Hic est qui venit per aquam & sanguinem Iesus Christus; non in aqua solum, sed in aqua & sanguine. Ioan. 1.

Moyse lecto mandato legis aspersit aqua & sanguine populum & librum, dicens: *Hic est sanguis testamenti quod mandavit ad vos Deus, ut tradit Apostolus. Sic aqua & sanguine antiquum foedus sancitum fuit, & confirmatum. Similiter Christus novum testamentum & foedus, voluit sanciri & stabiliiri per aquam & sanguinem. Sine sanguine non fit remissio & sanctificatio, sive in antiquo, sive in novo testamento. Quod si sanguis hircorum & taurorum & cinis vitulae aspersus iniquitates sanctificat ad emundationem carnis quanto magis Sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi?* inquit idem Apostolus.

Hoc foedus per aquam & aquam dedicatum rememorat Ecclesia tota Hebdomada sancta. Non loquitur tunc nisi de Sanguine & Morte, de Cruce & Flagellis, de spinis de aqua lacrymarum, de aqua compunctionis, denique de *Purpura virginis & Canalicibus*, cui vult assimilari *Comas & crines capitis nostri*, ut in illo nos sanguine aspersi & purgati, nihil nisi sanguinem cogitemus, sicque illius efficaciam percipiamus. Tunc maxime agnoscat verum esse illud: *Hic est qui venit per aquam & sanguinem.*

Si paulo altius rem repetamus, & huius sententia pronuntiatæ à dilecto Discipulo Domini, cordisque eius Filio speciali, veritatem indagemus.

Primo, Prophetæ prædixerant Christum in hunc Orbem venturum, tum ut Sanguine suo illum redimeret, tum ut aqua Baptismi expiaret & sanctificaret. Sanguine enim suo pro nobis solum redimendos, & Deo reconciliandos, significabat omnis illa sanguinis effusio in victimis & sacrificiis antiquis. Baptismus autem aquam san-

ctificantem & mundantem prædixerat Ezechiel, & Zacharias. Itaque ut hæc oracula adimplerentur, Christus ad aquas Iordanis accessit, & ibi baptizatus est, ac baptismum vim habentem sanctificandi instituit. Deinde & alium baptismum sanguinis subire voluit, de quo ipse: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo sanctorum donec perficiatur in me.* Sic venit per aquam & sanguinem, non in aqua solum, sed in aqua & sanguine; quia & per sanguinem suum aquam vim sanctificandi in dedit, Ioannes eius Præcurator solum venit per aquam; quia licet etiam sanguinem fuderit, ut foret Præcurator eam per mortem & martyrium, quàm per vitam & prædicationem, tamen non potuit sanguine suo vim sanctificandi dare Baptismo de se collato, nec in pretium redemptionis illum offerre.

Secundo, iam ab infantia licet intueri quomodo venerit in aqua & sanguine in ipsa circumcissione, ubi incipit fons sanguinis aperiri, cui iungitur aqua infantium lacrymarum, quibus irrigat primum suum & matutinum sacrificium, offerens eam cum sanguine in pretium redemptionis inchoatum. Sic iam incipiunt Aqua & Sanguis esse symbola certissima eius in nos amoris. Sed clauditur mox fons ille sanguinis, quia plenissimè debet aperiri in passione & cruce, ubi consummari debet mysterium redemptionis. Adde; quòd in incarnatione & nativitate sua Filius Dei venit in aqua & sanguine, quia corpus assumpsit quatuor elementis, seu quatuor constantibus humoribus, qui per aquam & sanguinem significantur. Nam sub aqua rectè intelligitur phlegma & melancholia, sive atrabilis; per sanguinem etiam comprehenditur cholera, sive flavabilis; sanguis enim si incalescat fit bilis, sicut aqua & phlegma si crassescat fit lutum & melancholia, dum itaque dicitur venisse per aquam & sanguinem, verum corpus assumpsisse significatur.

Tertio, venit per aquam & sanguinem in die cenæ; dum aqua lavat pedes discipulorum, & sanguinem suum tribuit in potum, dicens: *Hic est aqua & calix sanguinis mei, qui pro vobis & pro multis effundetur.* Effusione utique non solum cruenta; sed & mystica, in finem usque seculi perduratura; ut sit Calix salutaris ad stem totius orbis extinguendam, & Calix reconciliationis & sanctificationis in remissionem peccatorum. Addere possemus, quòd initium miraculorum suorum auspiciens, venit in aqua & sanguine, dum scilicet aqua convertit in vinum, qui est sanguis uxoris. Dignabatur hæc conversio suam salutarem cruorem, quo debebat sponsum suam & potare & biberet *Lavabit in vino solum suam, & in sanguine uxoris pallium suum*, dicebat Iacob hæc prævidens.

Quarto, venit per aquam & sanguinem, in hortu mittens suam passionem. Ibi enim non solum fundit sudorem, sed & cruorem per omnia corporis sui veri membra, ut lavet omnia corporis sui mystici membra. *Nonne aqua & sanguis*

Luc. 12.

Veni in aqua & sanguine in Circumcisione.

Veni per aquam & sanguinem in die cenæ.

Gen. 49.

Veni per aquam & sanguinem in hortu.

Heb. 9.
Cant. 7.
1. Christum in aqua & sanguine.
Ezech. 36.
Zach. 12.

guineo; vestem suam carnem pro nobis assumptam, vestem quoque exteriorem, in d & ipsam terram rigat, non sine effectu benedictionis in terram nostram corda sese hic refundentis. Hoc ergo in horto manifeste ostenditur, quod Iesus Christus venit per aquam & sanguinem. Addere possumus, quod surgens ab oratione totus perfusus sanguine sudore, per aquam venit ad peragendum passionis suae mysterium, dum per torrentem Cedron pertractus est, & per varias angustias

Psalm.

In aqua & sanguine, Christi perficitur condamnatio.

Per aquam & sanguinem se venisse Christus in cruce declarat. Et ob.

Salmeron in cap. 5. ap. 1. Joann.

Psalm.

Venisse Christi per aquam & sanguinem per se patet in cruce. Et de hac re etiam sic loquitur Sanctus Cyrillus ser. de Pass. De latere tuo fons egredietur in vitam aeternam, & de eadem con. substantia lique

gine divisi limitibus aqua & sanguis emanant, ad complementum perfectionemque totius iustitiae. Quia scilicet aqua indicabat Baptismum, qui est janua, sanguis fucharistiam, quae est fons & consummatio omnium Sacramentorum; & ideo sub his duobus reliqua comprehenduntur Sacramenta, quae iustitiam nobis conferunt & salutem; ac propterea & Christi latere Sacramenta manasse tradunt passim SS. Patres. In hac sententiam ibidem subdit S. Cyrillus: Ex hoc fonte non tantum ablutionis prima, qua initiantur accedentes ad Christum, unda haurimus, sed & compunctionem & lacrymarum rivus: inde misericordiarum suavitatis & caritatis pietatis effectus emanant. Tu Domine Sacrosanctus, qui in tempore iracundiae factus es reconciliatio, sancti huius Sanguinis permanentem plenitudinem voluisti, & constituisti nobis inconsumptibiliter potum vivificantem. Eleganter etiam hac de re Tertullianus de Baptismo cap. 9. ubi cum dixisset Christum dedisse testimonium baptismi aquae, quando aqua de latere vulnerato prorupit, subdit cap. 10. Est nobis secundum Iacuum & Christum sanguis, de quo Dominus: Habeo baptismi tingi, cum iam cinctus fuisset; venit enim per aquam & sanguinem, sicut Ioannes scripsit, ut aqua ingeretur sanguine glorificaretur proinde ut nos fecerit aqua vocatos, sanguine electos, hos duos baptismos de vulnere percussis lateris emisit. Quia qui sanguinem eius crederent, aqua lavarentur: qui aqua lavissent, etiam sanguinem peccarent. Quin et per aquam & sanguinem, baptismum fluminis & sanguinis, hoc est martyrii, designant tradunt sancti Patres passim.

Veram porro fuisse hanc aquam, sicut & verum fuit sanguis, definit Innocentius 3. cap. In quadam de celebratione Missarum, contra quosdam qui negabant exivisse veram aquam, sed tantum pituitam, sive phlegmaticum quendam humorem, quem aquam dicebant appellatam, quia in eo aqua praedominatur. Sed verba Ioannis in propria semper significatione Ecclesiae intellexit. Dices, non poterat naturalis aqua de corpore humano naturaliter exire, maxime de corpore mortuo. Respondet, hoc aliquos negare, & dicere in corpore humano, cum primum recedit anima & incipit frigidescere, naturaliter generari aquam per resolutionem phlegmatici. Sed hoc est difficile creditum, nam sic ex quocumque corpore humano mortuo post aliquot horas posset aqua educi, quod experientia repugnat. Et in Christo est specialis ratio cur haec resolutio non sit admittenda, quia eius corpus ab anima destitutum non sensit corruptionem. Alii qui ergo Medici dicunt fuisse veram aquam quae in pericardio recepta, quo per lanceam percussa, effluxit. Sed perique Theologi praeter ordinem naturae fuisse agnoscunt quod ex mortuo corpore sanguis & aqua effluerit

Verano fuerit aqua & sanguis

Psalm. 11.

Pars I. Essusio sanguinis Christi, passione nunquam fuisse specialis fructu. In hor.

1. MOR.

2.

3.

4.

fuere ita vera & elementaris: deoque hoc super-
 naturali ratione factum agnoscunt, & miraculo
 utramque adscribunt, quod Deus voluit fieri ad
 mysterium significandum. Nempe ut veritas hu-
 manæ naturæ assumpta illo testimonio probaretur.
 cetero S. Ioanne: *Tres sunt qui testimonium dant
 in terra: Spiritus, aqua, & sanguis.* Spiritus clamo-
 re valido emissus, & in patris manus commen-
 datus testatur in Christo fuisse veram animam
 rationalem. Sanguis & aqua significarunt fuisse
 verum corpus compositum ex quatuor humo-
 ribus, quorum præcipuus est sanguis; & ex
 quatuor elementis, quorum unum est aqua.
 Deinde, iam diximus, significabatur in san-
 guine & aqua fundendam Ecclesiam & ablu-
 endam; atque sicut in Baptismo vera adhibetur
 aqua, propterea & vera fluxit tunc aqua, quam-
 vis miraculo producta, ut plebique placet
 Theologis. Sed hæc sufficiant de hac aqua
 repletissima per missionem aquæ cum vino
 in sanguinem convertendo in Midæ celebratio-
 ne.

niæ Christi sculo suo adpeniam.
Secundo, inter primarias effusiones sanguinis
 censenda est quæ facta est in domo Caiphæ ubi
 colaphisatur, cruor è naribus excurrit, crines non
 sine sanguine divelluntur. Mox verò fructus hu-
 ius fuit sanguinis certatur in conversione Petri,
 quem oculis sanguinolentis respexit Dominus, &
 virtus huius sanguinis usque ad cor eius penetra-
 vit, ad iterum adducens amarum hunc qui se eius
 negaverat discipulum. Sic & initialiter profuit
 Iudæ, qui cepit duci penitentia ubi plene agno-
 vit se sanguinem iustum tradidisse, & ipsum pec-
 catum quo hunc sanguinem tradiderat, ipse sans
 guis jam captus effundit poterat abluere, nisi
 abivisset cum desperatione, qui peccaverat im-
 penitens. Denique fructus huius sanguinolentæ co-
 laphisationis & vellicationis patet in omni-
 bus illis qui respicientes in faciem Christi Do-
 mini sic conspurcatam & male tractatam, pro eius
 amore & imitatione libenter patiuntur quaslibet
 injurias, imò & alabas & percussiones, sive per-
 secutiones, parati pro eo & cum eo sanguinem
 fundere.

2. in domo
Caiphæ.

Pars II.
 Effusio
 sanguinis
 Christi
 in domo
 Caiphæ
 1.
 2.
 3.
 4.

Vterius adiciamus, ut vis Sanguinis Christi
 pateat lucidius, nunquam Christum to-
 to Passione sue decursum sanguinem fuisse, quin
 statim aliquis affectus & fructus securus fuerit.
 Attende particulatim per modum recapitulatio-
 nis.
 1. *Primo*, cum sanguinem fundit in Horto, tetram
 propter sanguinem Abel maledictioni obnox-
 iam novâ benedictione efficit. Et hoc quidem pro-
 fuit militari cohorti, quæ ad eum comprehen-
 dendum adventat. Terra enim absorbuisset eam
 sicut olim *Cere, Dathan, & Abiron* in Moysen &
Aaron insurgentes, nisi pio Christi Sanguine ri-
 gata iam non peteret vindictam, sed imploraret
 misericordiam.
 2. Profuit & Iudæ, ut ei daretur adhuc tem-
 pus penitentia. Profuit & Malcho, ne occideret
 in peccato, dum in eum Petrus vibrat gladium
 non sine discrimine vitæ, medium caput disseca-
 turus & lethale vulnus inflicurus, nisi pietas
 Christi sanguinolentia iter providisset, ut solam
 aurem oblectaret. Quam mox manus eius beni-
 gna, cruore adhuc recenti madida, restituit; ac si-
 mul verisimiliter animæ eius sanitatem & con-
 versionem procuravit.
 3. Profuit & discipulis, quia virtute sanguinis
 tunc profusam protectionem accepere, ut nec
 ex militibus aulus fuerit in eos manus iniice-
 re, aut eis nocere. *Ex his quos dedisti mihi, non per-
 didi quemquam.*
 4. Denique omnibus adhuc prodest qui habent
 aliquam devotionem ad agoniam Christi, &
 maxime agonizantibus in fine vitæ. Quocirca,
 S. Carolus Borromeus voluit emori & animam
 agere, ligando oculos & cor in imaginem ago-

Tertio, cum fudit sanguinem illum copiosum
 in domo Pilati, sive per flagellationem (infectis,
 ut nonnulli volunt, supra quinque millibus i-
 ctuum) sive per coronationem acerbissimam, non
 nulli sanguinis illius fructus & effectus mox apa-
 ruerunt. Nonne remorsus conscientia? perentif-
 cere vilis est virtute illius Præses Pilatus? Nonne
 trepidavit ipse Index, intus coarguente cum san-
 guine hoc ionocuo? Sed non acquievit internæ
 monitioni, & remorsui, ac trepidationi, infelix sa-
 nè Index. Vterius monitio, uxoris eius, & depre-
 sio regni Dæmonis, quam iam ex parte pensasse
 docet sanctus Ignatius, nonne etiam affectus
 suat huius profusi sanguinis? Immo & illa
 vox populi inclamantis, *Sanguis eius super nos,
 & super filios nostras*, hætenus dici potest effe-
 ctus huius sanguinis, quia licet necirent quid
 dicerent, dicebant tamen quod debebant fi-
 cut & Caiphæ propetans, ut supra diximus.
 An non & quotidie fructus huius sanguinis in
 coronatione & flagellatione educti patet in
 illis sanctis qui libenter coronam spineam &
 flagella amplectuntur, *Et signata Dominus Iesu
 in corpore suo portans?* Quam gloriabatur in his
 S. Paulus, S. Fraciscus, S. Eulalia, S. Catharina &
 neutis?

3. in domo
Pilati.

Galat.

Quarto, cum fudit sanguinem in bajulatione
 onerosæ suæ Crucis, iam renovatis vulneribus, laceratis
 & vellitis pedum eius inspergentibus per comæ
 & plateas; nonne mox huiusmodi sanguinis ef-
 fusioni rectè attendimus obedientiam Simonis
 cum eo crucem portantis. Quia licet angaria-
 rint cum Christi hostes, mox tamen ubi crucis san-
 guinolentæ hūmores submisit, agnovit visum etiam
 crucis.

erant
erit a
in cr
mguis

al. 13.

crucis & sanguinis, eum humilitate & obedientia
onus sibi impositum perferens. & iter in montem
sanctum, Christi inquam montem pergens, cum
perseverantia & pietate animi. An non & effectus
fructusque fuit sanguinis Christi tunc fuit devo-
tio mulierum eius vestigia sanguinolenta sectan-
tium cum lacrymis & compassione, neglecta et-
iam militum turba & imitatione: Denique hu-
ius sanguinis fructus & effectus fuit Veronicæ
oculus pius cum linteo ad faciem extergendam
cui Christus Dominus in compensam pictatis
vultus sui cruciati imaginem imprimere dignatus
est. Rursus fructus huius sanguinis quotidie ma-
nifestatur in his qui post Christum gaudenter &
alacriter baiulant sibi crucem, ab eo humeris cu-
iuque impositam.

In Cruce. Quinto, copiosissima effusio fuit in cruce, dum
ex quinque canalibus amplissimis & sacratissi-
mis sese effundit Fons pietatis, ad quos potest
quicumque voluerit accedere, sive ad ablutionem
sive ad refrigerationem, quia & ibi lavacrum est,
& poculum omnibus propositum. Immo ibi dilu-
vium quoddam generale, non ut dissipet terram,
sed ut eam renovet, de quo & dicere illud possu-
mus: *Cataractæ cæli aperta sunt, & rupti fontes abyssi,*
quia divini amoris fontes aperiuntur, & cæ-
li nostri cataractæ, hoc est pectus & viscera Chri-
sti, disrumpuntur: ut rosea pluvia undique abun-
det, non in ultionem, sed in remissionem, non
in mortem, sed in vitam. O felix diluvium san-
guinis pluvie mixtæ igni ardenti, ut dissipet
quod terrenum est, & efficiat omnia caelestia.
En simul hoc diluvium signum fœderis est, quia
ex arce prodit caelesti à Christo in Cruce ex-
tento.

Prodest ergo quatuor orbis partibus à peccato
elucidis, & è captivitate erucendis. copiosus iste
sanguis, copiosaque apud Dominum redemptio-
ne exhibita. Rigat Calvariam Adæ & omnium
posthumorum filiorum eius, pretiosus ille cruor,
qui quasi quinquæ partiti fluminis impetus totam
terram rigat præcipitur. Mox verò efficaciam suam
ostendit, non solum in Latronis prodigiola
conversione, sed etiam in Centurionis lubita mu-
tatione, ac omnium illorum qui revertentes per-
cutiebant pectora sua.

An non & effectus eius est luctus in cælo & om-
nibus creaturis, in velo templi, & petris & mo-
numentis, in Sole & Luna.

An non & fructus eius in eo manifestus est
quod proficit viris & mortuis, quod proficit his qui
in limbo agebant, quique agebant in Purgatorio,
Immo & efficacia eius patet in inferno, dum
ibi ligat Satanam virtute sanguinis sui,
& de eo triumphat. Penetravit ergo virtus San-
guinis eius omnes inferiores partes terræ, & li-
cet nihil profuerit damnatis, nisi ad maiorem
confusionem, captivitas tamen in carcere limbi &
purgatorii maxime profuit, dicente Zacharias

Effectus sanguinis Christi in inferno.

Tu autem in sanguine testamenti eduxisti vinulos de lacu in quo non erat aqua. Hic est sanguis testamen- ti, quo te ultimum tuum signavit testamentum su- per mensam crucis, & virtute illius educti sunt in lacu profundo & sicco, hoc est è carcere, in quo etiam carcere nos erat aqua refrigerii & solatii: Christus autem per aquam venit & sanguinem, pretium afferens, & educens in refrigerium. Immo penetravit virtus sanguinis huius portas cæli, quia factus est nobis Calvarie referentis cæli Sanguis Passionis Domini. Iuxta telus ut Sacerdos dignus in sanguine tuo, & aspergens quasi septies contra ve- lum sancti ar- ii, omnes portas: perivit, omne velu reclavit. Angelice virtutes se in mari referare clausa, ubi viderunt sanguinem in cælum levavi de visceribus Salvatoris, adorant enim virtutum crucis Dei & Creatoris sui, & in illius occulium pro- cumbentes tremunt, nullamque volunt ei ob- feratam velum, aut introitum lux cultoræ com- mitem.

Levit. 4. Abba Cellen. li. de Panib. cap. 15.

Concludamus igitur, & agnoscamus quod Ie-
sus Christus venit per aquam & sanguinem. Aquam
gratiam, aquam misericordiam, aquam vitæ de eius
Fontibus manantem habuimus gratis. Sanguinem
quoque eius nos aspergamus, quia & ad eum no-
bis accedendum est per aquam & sanguinem. Au-
diamus Apollolum dicentem: *Accessus ad no-*
stram remissionem melius loquentemquam Abel. Videte no-
recusetis loquentem. Nô loquitur nobis ille sanguis
nisi de remissione peccatorum, de gratia sanctifi-
cante, de munditia vitæ & conscientie, de sancte
perfecta animæ. Videte & contemplamini ac au-
dite illum quocumque loco profulam. Attendite
illum in horro cum animi devotione, & sentietis
eius affectum in vita & in morte. Loquitur autem
ibi vobiscum de perfecti voluntatis resignatione,
Attendite & videte eum inter alapas & faciei di-
vulsionem, loquitur ibi vobiscum de animi perfe-
cta patientia. Videte & attendite eum profulam
inter flagra ad columnam, loquitur ibi de constan-
tanti & continua mortificatione. Videte & atten-
dite eum è vertice coronato profluentem, loquitur
ibi de penitentia & austeritate. Attendite deni-
que in cruce sulum. Videte nec operatis vocem
eius, & frustra vobis suffulsi.

Heb. 12.

LECTIO XV.

Stabat iuxta Crucem Iesu, Mater eius, &c.
Ioann. 19.

Admirandum fuit Filii Dei consilium, quo De delo-
voluit Matrem interesse Passionis, & aditare bus B. M.
Cruci, cum tamen inde incrementum sumeret *V. in Cruci*
haud exigui sive Matris sive Filii cruciatus. Scri-
ptum erat Exod. *Non coquetis haedam in lacte matris.* Exod. 23.
Et Lev. *Non immolabitur ovum una die eum filio.* An
nô hic Mater in Filii lacteo sanguine decoquitur,
& filius